

01.01.2019

Zmeny v roku 2019 pre zamestnancov, rodiny a seniorov

Vyššia minimálna mzda a príplatky za prácu v neštandardnom čase, úprava dávok pomoci v hmotnej núdzi, obedy zadarmo aj súběžné poberanie materského matkou i otcom. Aj to sú zmeny, ktoré so sebou prináša rok 2019. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny pripravilo ďalšie opatrenia, ktoré prispievajú k zvýšeniu životnej úrovne pracujúcich, rodín aj seniorov.

Tak ako po minulé roky, aj tento raz došlo k výraznejšiemu rastu minimálnej mzdy. Od 1. januára 2019 vzrástla o 40 eur na 520 eur, čo v čistom predstavuje 430,35 eura. Hodinová mzda je na úrovni 2,989 eura. „Stále nemôžeme byť celkom spokojní so mzdami na Slovensku, preto je potrebné výraznejšie zvyšovať minimálnu mzdu a tak tlačiť aj na rast miezd vo všeobecnosti. To je v podstate jediný nástroj vlády, ktorým môže ovplyvňovať platy v súkromnej sfére, ak sa na raste nedohodnú zamestnávateľia s odborármi,“ hovorí minister práce, sociálnych vecí a rodiny Ján Richter. Dodáva, že sa týmto zároveň rozširujú nožnice medzi tými, ktorí nepracujú a poberajú sociálne dávky, a tými, čo pracujú za minimálnu mzdu. „Aj tá najnižšia mzda musí byť motivačná. Na Slovensku sa musí oplatíť pracovať,“ dopĺňa.

Na výplatach si v tomto roku nájdu viac aj zamestnanci, ktorí pracujú v neštandardnom čase. O prvé zvýšenie príplatkov za prácu v noci a počas víkendov sa postarala vyššia minimálna mzda. Od 1. mája 2019 sa zvýšia opäť. Mzdové zvýhodnenie za nočnú zmenu bude predstavovať 40 % minimálnej hodinovej mzdy za každú odpracovanú hodinu, čo je 1,20 eura. Za prácu v sobotu dostanú zamestnanci príplatok vo výške 50 % minimálnej hodinovej mzdy, čiže 1,49 eura navyše za hodinu. Ak pôjdu do práce v nedeľu, budú mať nárok na 100 % minimálnej hodinovej mzdy, čo predstavuje plus 2,99 eura ku každej hodine.

Prínosom pre rodiny sú bezpochyby bezplatné obedy pre ich deti. Od 1. januára hradí štát obedy všetkým deťom, ktoré navštevujú posledný ročník materskej školy. Od 1. septembra 2019 bude aj žiakom základných škôl. Pri dvoch školopovinných deťoch tak môže rodina ušetriť ročne približne 500 eur. Zároveň sa od prvého januára zvýšili aj rodinné dávky, napr. rodičovský príspevok stúpol na 220,70 eura, prídavok na dieťa je 24,34 eura. „Bol by som rád, ak by sa nám podarilo v tomto roku dohodnúť v koalícii radikálnejšie zvýšenie rodičovského, možno aj o sto eur. V mnohých prípadoch totiž musia rodičom pri starostlivosti o deti finančne vypomáhať aj starí rodičia. Taktiež je veľký skok pri prechode z materskej dávky na rodičovský príspevok,“ prezrádza minister Richter.

Zmeny nastali aj pri poberaní materskej dávky. Od 1. januára ju môžu čerpať obaja rodičia naraz, každý však na iné dieťa. Matka, ktorá poberá materské na mladšie dieťa, sa tak môže dohodnúť s otcom, že prevezme do starostlivosti staršieho súrodenca a ostane s ním na rodičovskej dovolenke. Upravil sa aj výpočet materského pri reťazových pôrodoch. Po novom sa tak poistenkyňa počíta materské z príjmu, ktorý by mala pri začatí poberania ďalšieho materského, a nie z tzv. z minimálneho vymeriavacieho základu tak ako doteraz. Ide o prípady, keď sa v období rozhodujúcom na výpočet dávky pri ďalšom dieťati vyskytlo aj obdobie dočasnej pracovnej neschopnosti, ktorá súvisí s tehotenstvom. Pri reťazových pôrodoch tak už nesmie byť výška materského nižšia ako pri prvom dieťati.

Seniorov aj tento rok čaká valorizácia penzií. Dôchodky sa zvýšia buď o 2,6 % mesačnej sumy dôchodku alebo o pevnú sumu určenú ako 2 % z priemernej mesačnej sumy príslušného druhu dôchodku podľa toho, čo bude pre dôchodcu výhodnejšie. O zvýšenie nebude potrebné žiadať, poberatelia dostanú písomné rozhodnutie.

Viac financií pôjde v tomto roku aj do sociálnych služieb. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny pošle ich poskytovateľom o 42 miliónov eur viac ako v roku 2018. Od 1. januára 2019 sa totiž valorizujú jednotlivé príspevky na klientov. Pri najťažšom VI. stupni odkázanosti pôjde pri pobytovom zariadení pre seniorov o sumu 504 eur na osobu na mesiac, čo je zvýšenie o 47,25 eura. „V tomto roku dáme viac peňazí aj na ambulantné sociálne služby, pretože chceme, aby ľudia mohli čo najdlhšie zostať vo svojom rodinnom prostredí. Takýmto zariadeniam zvýšime príspevok až o 17 % a bude predstavovať takmer 67% zo sumy určenej pre pobytové zariadenia“ informuje minister Ján Richter.

Štát zvýši aj podporu ľuďom, ktorí sú odkázaní na sociálnu pomoc. Ak poslanci NR SR schvália a prezident podpíše novelu zákona o pomoci v hmotnej núdzi, sumy niektorých dávok sa od 1. marca 2019 zvýšia o 5 %. Základná dávka v hmotnej núdzi pre jednotlivca vzrastie zo 61,60 eura na 64,70 eura mesačne, aktivačný príspevok stúpne na 66,20 eura, zvýši sa aj ochranný príspevok a príspevok na nezaopatrené dieťa. Posilní sa tiež motivácia poberateľov dávok nájsť a udržať si zamestnanie. Ak si nájdu zamestnanie s platom najmenej vo výške minimálnej mzdy, budú mať nárok na dvojnásobný aktivačný príspevok - 132,40 eura.